

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/23/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317207525
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2020:2317207525.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou HOSTŤOVECKOU, v právnej veci žalobcu: S. Q., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX Š., T. XXXX, zastúpeného: JUDr. Ľudovít Štanglovič, advokát so sídlom 927 01 Šaľa, Jarmočná 2264/3, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom 813 11 Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietla.

Súd žalovanému priznáva voči žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 27. 3. 2017 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, pričom žiadal nemajetkovú ujmu vo výške 50 000,- eur z titulu nezákonného rozhodnutia (vznesenie obvinenia) a 120 000,- eur z titulu rozhodnutia o väzbe.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Galante, odbor kriminálnej polície, oddelenie všeobecnej kriminality (ďalej „OR PZ v Galante“) pod ČVS: E.-XXX/OVK-L.-XXXX zo dňa 26. 10. 2012 (ďalej „Uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie žalobcovi S. Q. vo veci v bode 1/ za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písm. a/, c/, d/ Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení. Proti Uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 26. 10. 2012 podal žalobca sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra Galanta uznesením zn. 3 Pv 778/12 zo dňa 27. 10. 2012 (ďalej aj „Uznesenie OP Galanta zo dňa 27. 10. 2012“) zamietla podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, pretože nie je dôvodná. Dňa 25. 10. 2012 o 16:40 hod. bol žalobca zadržaný, čím mu bola obmedzená osobná sloboda. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Galante sp. zn. ITp/49/2012 zo dňa 28. 10. 2012 (ďalej aj „Uznesenie o vzatí do väzby“) bol žalobca vzatý do väzby, ktorá sa mu započítala odo dňa 25. 10. 2012 o 16:40 hod. O sťažnosti žalobcu proti Uzneseniu o vzatí do väzby Krajský súd Trnava uznesením sp. zn. 3Tpo/50/2012 z 19. 11. 2012 rozhodol tak, že sťažnosť zamietol podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku. Žalobca počas výkonu väzby viackrát podával žiadosti o prepustenie z väzby, resp. sťažnosti proti rozhodnutiam o predĺžení lehoty väzby, avšak bezvýsledne. Dňa 27. 5. 2013 podala Okresná prokuratúra Galanta obžalobu na žalobcu na Okresný súd Trnava pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písm. a/, c/, d/, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v predmetnej obžalobe, pričom

zmenu právnej kvalifikácie oznámilo OR PZ v Galante listom zo dňa 14. 2. 2013. Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/132/2013 z 18. 2. 2014 bolo zrušený rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 24. 10. 2013, ktorým bol žalobca uznaný za vinného z prejednávanej trestnej činnosti. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014, právoplatným dňa 2. 6. 2015, bol žalobca oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. c/ Trestného poriadku, pretože nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný (žalobca). Vzhľadom na vyhlásenie oslobodzujúceho rozsudku, predseda senátu na hlavnom pojednávaní konanom dňa 2. 9. 2014 vydal v zmysle § 79 ods. 2 Trestného poriadku príkaz na prepustenie, aby bol žalobca ihneď prepustený z výkonu väzby na slobodu. Na odvolanie okresného prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku, Krajský súd Trnava uznesením č. k. 3To/4/2015 - 691 zo dňa 2. 6. 2015 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie okresného prokurátora. Žalobca bol vo výkone väzby od 25. 10. 2012 do 2. 9. 2014. Nakoľko žalobca bol vzatý do väzby Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Galanta zo dňa 28. 10. 2012, pričom väzba sa mu započítala od 25. 10. 2012 o 16:40 hod., a keďže Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 26. 10. 2012, tak na daný skutkový stav a prípad žalobcu a jeho nároky, sa vzťahuje zákon č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. 12. 2012, teda v znení zákona č. 508/2010 Z.z. (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

Žalobca poukázal na ust. § 3 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 8 ods. 5, § 17 ods. 1 až 4, § 19 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003.

Žalobca sa domáha náhrady škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím, ktorým je uznesenie vyšetrovateľa OR PZ v Galante, pod ČVS: E.-XXX/OVK-L.-XXXX zo dňa 26. 10. 2012. Nezákonnosť predmetného rozhodnutia je nutné posudzovať vzhľadom na rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č.k. 3To/4/2015-691 zo dňa 2. 6. 2015, ktorými bol žalobca oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. c/ Trestného poriadku, pretože nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný (žalobca). Súdna judikatúra má za to, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody (viď Rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 Cdo 194/2010). Je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté a teda utrpel ujmu, ktorú by ako poškodený mal mať nahradenú.

Keďže počas trestného konania ČVS: E.-XXX/OVK-L.-XXXX došlo aj k zadržaniu žalobcu a k jeho vzatiu do väzby, uplatňuje si žalobca náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy aj z dôvodu rozhodnutia o väzbe, keďže bol spod obžaloby oslobodený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č.k. 3To/4/2015-691 zo dňa 2. 6. 2015.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. sú:

- A. existencia nezákonného rozhodnutia,
- B. zrušenie, či zmena nezákonného rozhodnutia pre nezákonnosť, pokiaľ zákon neustanovuje inak,
- C. využitie riadneho opravného prostriedku voči nezákonnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov hodných osobitného zreteľa,
- D. existencia škody,
- E. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

Ad A.

Z dôvodu zákonnej absencie definovania rozhodnutia, je potrebné vychádzať z toho, že ide o akýkoľvek individuálny právny akt orgánu verejnej moci, ktorým sa rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, alebo ktorým môžu byť práva a povinnosti týchto osôb dotknuté. Takýmto rozhodnutím je uznesenie o vznesení obvinenia. Samotná nezákonnosť predmetného uznesenia je preukázaná právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom (spod obžaloby).

Ad B.

Hoci predmetné Uznesenie o vznesení obvinenia nebolo vyslovene zrušené alebo zmenené, takýto charakter v spojitosti s ním vytvára právoplatný rozsudok o oslobodení spod obžaloby, čo vyplýva z judikatúry.

K nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia v kontexte zákona č. 514/2003 Z.z.

Z hľadiska uplatňovaného nároku žalobcu je kľúčovým Uznesenie o vznesení obvinenia. Účinky zrušenia Uznesenia o vznesení obvinenia nastali právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014 o oslobodení spod obžaloby v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č.k. 3To/4/2015-691 zo dňa 2. 6. 2015. „Ten, proti nemuž bylo trestní stíhaní zastaveno, nebo

ten, jenž byl zproštěn obžaloby má podle ustanovení § 1 a § 4 zákona č. 58/1969 Sb. zásadné právo na náhradu škody způsobené usnesením o vznesení obvinení“ (rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 1 Cz 6/90, publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. R 35/1991). „Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa ustanovení § 1 až § 4 zákona číslo 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 1 Cdo 53/93, publikované pod č. R 70/1994, porov. aj R 35/1991 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. ICdo/68/2010). Najvyšší súd SR v predmetnom rozhodnutí systematickým a logickým výkladom dospel k tomu, že zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby majú rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z určitých dôvodov, a to v podstate preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu vyslovený v uznesení o vznesení obvinenia nebol potvrdený. Nezákonnosť rozhodnutia, ktoré bolo príčinou vzniku škody, sa neposudzuje ako predbežná otázka, čo vyplýva z nasledovného právneho názoru: „Otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno posudzovať zo strany súdu ako otázku predbežnú. Ak ide o rozhodnutie, ktoré bolo príslušným rozhodnutím kompetentného orgánu zrušené ako nezákonné, súd z takého rozhodnutia vychádza pri rešpektovaní prezumpcie jeho správnosti.“ (rozsudok NS SR zo dňa 31.5.2005, sp. zn. 1Cdo 16/2005, publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. R 28/2006).

Ad C.

Žalobca podal proti Uzneseniu o vznesení obvinenia v zákonnej lehote riadny opravný prostriedok, teda sťažnosť, o ktorej rozhodla Okresná prokuratúra Galanta uznesením zn. 3 Pv 778/12 zo dňa 27. 10. 2012 tak, že sťažnosť bola zamietnutá. Z uvedeného vyplýva, že žalobca splnil tiež zákonnú podmienku pre priznanie nároku na náhradu škody podľa ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z..

Ad D.

Zákon č. 514/2003 Z.z. pojem „škoda“ nedefinuje. Pod škodou je však potrebné okrem majetkovej ujmy (skutočnej škody a ušlého zisku) rozumieť aj nemajetkovú ujmu. Pre účely predmetného zákona sa uplatňuje širšia definícia pojmu „škoda“ zahŕňajúca aj nemajetkovú ujmu v peniazoch, čo vyplýva aj z názvu príslušnej časti zákona nad ust. § 17 predmetného zákona (spôsob a rozsah náhrady „škody“), pričom v ust. § 17 ods. 2 predmetného zákona je upravená nemajetková ujma, a teda „škodou“ treba rozumieť aj nemajetkovú ujmu v peniazoch. Širší pojem škody, teda obsahujúci i nemajetkovú ujmu v peniazoch, sa podobne uplatňuje napríklad aj v českej právnej úprave zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci (Nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 428/05). Škoda, ktorá žalobcovi v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vznikla a ktorej náhradu si uplatňuje, spočíva v náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nemajetková ujma vznikla u žalobcu v dôsledku zásahov predmetného trestného stíhania do jeho osobnostných práv v podobe práva na česť a dôstojnosť, práva na dobré meno, práva na ochranu zdravia a súkromia vrátane medziľudských vzťahov.

Pri vzniku nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca poukázal na odôvodnenie rozsudku NS SR z 31.5.2007, sp. zn. 4Cdo/I 77/2005: „Trestné stíhanie, v rámci neho i prípadný výkon väzby, predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho život a životný osud. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti, dobrej povesti, preto sú spôsobilé, okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného čl. 17 ods. 1 Ústavy SR, obmedziť či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby, príp. výkon uloženého trestu, ktoré boli realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody i vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobných práv...“. Ďalej argumentoval poukazom na Nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 590/08 zo dňa 17. 6. 2008, Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 428/05). S ohľadom na uvedené, pri racionálnom pohľade na výklad ustanovení upravujúcich nárok na odškodnenie v podobe nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie v rámci nezákonného trestného stíhania, nie je možné obmedziť sa len na prihliadnutie časového úseku, počas ktorého došlo k reálnemu obmedzeniu osobnej slobody jednotlivca, ale je nutné brať ohľad na trestné stíhanie ako celok, pretože najmä to samotné počas doby jeho trvania veľmi výrazne zasahovalo do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol vystavovaný neustálemu stresu, spoločenskému zneváženiu a psychickým útrapám počas celej doby počnúc nezákonným Uznesením o vznesení obvinenia a prostredníctvom úkonov, ktorých bol povinný sa zúčastňovať, až do doby právoplatného skončenia nezákonného a absolútne nedôvodného trestného stíhania. Neprehliadnuteľné sú aj následky, ktoré nedôvodné trestné stíhanie zanechalo na

žalobcovi v jeho súkromnom živote. V rámci okolností konkrétneho prípadu bol skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie žalobcovi počas prípravného konania prekvalifikovaný zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a/, c/, d/ Trestného zákona so sadzbou trestu odňatia slobody 3 až 10 rokov na obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. a/, c/, d/, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona so sadzbou trestu odňatia slobody 15 až 20 rokov, pre ktorý trestný čin bola podaná obžaloba, a ktorú predstavu takéhoto možného trestu žalobca tiež ťažko psychicky prežíval. Žalobca nebol nikdy predtým trestne stíhaný, nemal a nemá žiaden záznam v registri trestov. Po skončení trestného stíhania sa žalobca stretol s nedôverou zo strany bývalých známych a priateľov, ktorých aj stratil, nakoľko ich odradzovala jeho negatívna „povesť“ vytvorená trestným stíhaním, počas ktorého bol spájaný s drogami a obchodovaním s nimi.

S odkazom na uvedené zásahy do života a osobnostných práv žalobcu zo strany štátu a dôvody vzniku nemajetkovej ujmy možno mať za to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a preto vznikol žalobcovi nárok na uhradenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko ju nie je možné uspokojiť inak, napr. len verejným ospravedlnením.

K určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch

Podľa ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na:

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Žalobca nikdy predtým nebol trestne stíhaný. Žil a žije bezúhonným spôsobom života. Trestné stíhanie mu privodilo aj psychické problémy. K okolnostiam vzniku ujmy žalobcu je nutné uviesť z akých dôkazov, dôkazných prostriedkov a ich „kvality“ sa vychádzalo v rámci trestného stíhania. Od začiatku trestného stíhania bolo zrejmé, že žalobca sa v rodinnom dome č. XXXX v Š., kde boli zaistené rastliny marihuany, nezdržoval, nebýval tam, do domu nevstupoval, chodieval iba občas kŕmiť psa. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014 vyplýva, že „nebol produkovaný žiaden priamy ani nepriamy dôkaz, ktorý by bez akýchkoľvek pochybností umožnil urobiť záver o vine obžalovaného“, a ďalej, že „brat obžalovaného - D. Q. P. sám v uvedenom rodinnom dome pestoval marihuanu a bol za (súvisiacu) časť aktuálneho skutku už uznaný za vinného. V minulosti bol súdne trestaný za užívanie a držbu omamných látok, uviedol, že sám omamné látky užíva. V danom prípade sa nedá vylúčiť motivácia svedka, usvedčiť obžalovaného zo spáchania trestnej činnosti, aby sa sám vyhol prípadnému postihu za uvedenú trestnú činnosť.“ Svedectvo svedka usvedčujúceho žalobcu z trestnej činnosti kladenej mu za vinu bolo teda účelové, nedôveryhodné a takto ho vyhodnotil aj súd. Trestné stíhanie a obvinenie žalobcu vychádzalo z nezákonných dôkazov a informácií od „informátorov“ (inštitút absentujúci v Trestnom poriadku), pretože „prokurátor...záver o vine obžalovaného opieral o výpovede príslušníkov policajného zboru, ktorí sa od informátorov dozvedeli, že osoba s prezývkou „F.“ má pestovať marihuanu, pričom informátori ďalej tvrdili, že „F.“ je obžalovaný (žalobca). Identita informátorov pritom nie je známa. Ak by súd o tieto dôkazy oprel výrok o vine, znamenalo by to, že by vychádzal z domniek príslušníkov policajného zboru a ich informátorov (!), ktoré nie sú žiadnym spôsobom verifikovateľné a to ani v prípade, ak by boli mená informátorov odtajnené.“ Uvedený názor vo vzťahu k zdrojom informácií od „informátorov“ potvrdil aj Krajský súd v Trnave. Obžalovaný (žalobca) sa dobrovoľne podrobil sterom z rúk a znaleckej expertíze bolo podrobené aj jeho motorové vozidlo, avšak ani v jednom prípade neboli vykázané stopy po omamných látkach (str. 5 uznesenia Krajského súdu Trnava sp. zn. 3To/4/2015), čo tiež nasvedčuje nedôvodnosti stíhania žalobcu od počiatku. Žalobca prišiel o známych a priateľov, členov rodiny aj širšej, ktorí s ním pred vznesením obvinenia udržiavali kontakt, ale po jeho právoplatnom oslobodení sa s ním nekontaktujú. Závažnosť následkov v súkromnom živote žalobcu je kategória, ktorú nemožno kvantifikovať. Podozrenia zo strany známych a priateľov, členov rodiny aj širšej, či rodiny priateľky žalobcu, počas trestného stíhania je niečo, čo by každý človek niesol obzvlášť ťažko vzhľadom na nevyhnutnosť sociálnych vzťahov v živote každého človeka. Právo na ochranu súkromia pritom bráni osobnosť pred vonkajším neoprávneným zasahovaním, ktoré nepriaznivo ovplyvňuje rozvoj jej fyzickej, psychickej, morálnej a sociálnej integrity. Vnútorňa sféra nie je izolovaná od vonkajšieho sveta a dianie vo vonkajšom svete bezpochyby dopadá aj

na vnútro človeka, sféru jeho emócií, myšlienok, predstáv, postojev, názorov a vyvoláva v ňom pozitívne i negatívne reakcie. Negatívny zásah do tejto sféry pôsobí neraz zraňujúco, znevažujúco, človeka zbavuje istoty a spôsobuje mu rozličné ujmy. Inak tomu nebolo ani v prípade žalobcu, ktorému trestné stíhanie privodilo nepriaznivý zásah do súkromia v naznačenom zmysle, najmä v strate a ochladiení sociálnych kontaktov. K spoločenskému zneváženiu a jeho dôsledkov pre žalobcu - žalobca bol spájaný s obzvlášť závažnou trestnou činnosťou a s drogami, tak sa vytvoril negatívny obraz o jeho osobe v spoločnosti a medzi jeho známymi.

Ad E.

Príčinná súvislosť je daná vtedy, ak medzi nezákonným rozhodnutím a škodou (vrátane ujmy nemajetkovej) bude vzájomný pomer príčiny a následku. V tomto smere žalobca poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 53/93, na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 1Cz 6/90. V zmysle uvedených, ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Rozsudok oslobodzujúci spod obžaloby, predstavuje v podstate zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia z dôvodu, že predpoklad spáchania trestného činu vyslovený v uznesení o vznesení obvinenia nebol potvrdený. Právoplatné oslobodenie spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Trnava z 2. 9. 2014, má pre uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Galanta, pod ČVS: E.-XXX/OVK-L.-XXIX zo dňa 26. 10. 2012 rovnaké dôsledky, ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Nezákonnosť uznesenia predmetného uznesenia vyšetrovateľa OR PZ Galanta mala za následok nezákonnosť a vadnosť všetkých úkonov ako aj rozhodnutí vykonaných voči žalobcovi v trestnom konaní.

Rozhodnutie o väzbe

Podľa § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z., Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

Podľa ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. (v znení účinnom do 31. 12. 2012), výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

Mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2011 bola v sume 786,- eur, za rok 2012 v sume 805,- eur a v roku 2013 v sume 824,- eur. Uvedená suma predstavuje dolnú hranicu výšky nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe. Žalobca bol vo výkone väzby od 25. 10. 2012 do 2. 9. 2014, teda celkovo 677 dní. Výkonom väzby došlo k neoprávnenému zásahu do ľudskej dôstojnosti, osobnej slobody, pričom následky týchto zásahov nemožno odstrániť, ani dať primerané zadostučinenie, keďže ide o nenávratiteľné a nezvrátiteľné minulé obdobie života žalobcu, kedy vykonával väzbu, a teda možno ho odškodniť len nemajetkovou ujmou v peniazoch. Výkon väzby bol pre žalobcu traumatizujúci, pričom prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty a zasiahol aj do jeho súkromia, keďže nemohol štandardne udržiavať vzťah s jeho priateľkou, bol od nej odlúčený, čo prežíval najťažšie, ďaleko od miesta svojho bydliska, a to aj v čase vianočných a novoročných sviatkov počas 2 rokov. Návštevy s priateľkou sa odohrávali bez priameho kontaktu. Žalobca nemohol udržiavať kontakt so svojimi známymi, širšou rodinou, či rodinou jeho priateľky, ktorí o ňom pochybovali aj vzhľadom na dĺžku väzby, ktorým sa tiež odcudzil v dôsledku výkonu väzby, čím sa zasiahlo do jeho súkromia a vzťahov. K určení výšky nemajetkovej ujmy za väzbu je potrebné prihliadnuť aj na povahu trestnej veci (porov. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2357/2010), pričom žalobca bol trestne stíhaný za tzv. drogovú trestnú činnosť, v rámci ktorého stíhania došlo k sprísneniu právnej kvalifikácie na obzvlášť závažný zločin. Žalobca bol vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, teda z dôvodu obavy, že by pokračoval v trestnej činnosti, avšak v rodinnom dome, kde sa našli rastliny marihuany a na ten účel slúžiace zariadenia, ani nebýval, nezdržoval sa tam, ani nemal vzdelanie a prax na to, aby mohol obsluhovať technologické zariadenia na pestovanie marihuany, a teda od počiatku neexistovala obava, že by žalobca pokračoval v takom konaní, ktorého sa ani nedopustil. Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi väzbou žalobcu a vznikom ujmy, tak práve väzba žalobcu spôsobila a znamenala nútené obmedzenie jeho osobnej slobody, pocity frustrácie a neistoty, a aj odlúčenie od jeho priateľky a odcudzenie jeho známym, širšej rodine, rodine jeho priateľky a celkovú izoláciu od spoločnosti a tiež svojou dĺžkou prispela k väčšiemu presvedčeniu o účasti žalobcu na spáchaní trestnej činnosti u laickej verejnosti. Žalobca požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prerokovanie jeho nárokov žiadosťou zo dňa 14. 6. 2016 evidovanou na Ministerstve spravodlivosti SR pod č. XXXX/XXXX/XXX, na ktorú mu

žalovaný odpovedal listom zo dňa 15. 12. 2016 s tým, že žiadosť posúdil žalovaný ako „nedôvodnú“, a ktorá bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu dňa 27. 12. 2016.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa žalovaný domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, pričom žiadal nemajetkovú ujmu vo výške 50 000,- eur z titulu nezákonného rozhodnutia (vznesenie obvinenia) a 120 000,- eur z titulu rozhodnutia o väzbe.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne a uviedol, že žalobca si uplatňuje právo na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia o väzbe. Za nezákonné rozhodnutie považuje uznesenie Okresného riaditeľstva PZ Galanta o vznesení obvinenia, ČVS: E.-XXX/OVK-L.-XXXX, ktoré bolo vydané dňa 26. 10. 2012, v súvislosti so skutočnosťou, že trestné konanie, ktoré bolo vedené voči žalobcovi neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, ale naopak, skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby. Podľa ustálenej rozhodovacej činnosti súdov (napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 24/92, t. j. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cz 41/90, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 1Cz 6/90), právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím v prvom rade vzniká len pri splnení zákonných podmienok, v druhom rade pri istých okolnostiach nevzniká, to znamená, že právo na náhradu škody v takýchto prípadoch síce vo všeobecnosti vzniká, ale nie bezvýhradne, len pri splnení ďalších zákonných predpokladov. Žalobca vo svojom žalobnom návrhu na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 53/93, pričom ide o jedno z prvých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktoré formuluje záver, že pri oslobodení spod obžaloby alebo pri zastavení trestného stíhania vzniká právo na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia, za ktoré sa považuje uznesenie o vznesení obvinenia, ale na druhej strane, dané rozhodnutie upozorňuje, že toto právo nie je bezpodmienečné a je potrebné skúmať jednak dôvody zastavenia trestného stíhania, resp. oslobodenia spod obžaloby a identifikovať, kedy nemajú rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, a zároveň aj skúmať podmienky, kedy zodpovednosť štátu vôbec nevznikne z dôvodov podľa § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Podľa názoru žalovanej, je potrebné danú situáciu analogicky použiť i na tento prípad. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na relevantnú pasáž rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 53/93: „Dôvody, pri ktorých zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu nemajú rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, vyplývajú z ustanovenia § 5 ods. 2 a § 6 ods. 3 citovaného zákona, ktoré (najmä z hľadiska systematického výkladu) treba použiť analogicky, lebo koncepcia a zmysel všetkých ustanovení zákona by mali byť rovnaké. Tieto ustanovenia jednoznačne vymedzujú prípady, kedy poškodený nemá právo na náhradu škody, spôsobenej rozhodnutím o väzbe a o treste (ide o negatívne vymedzenie).“

Žalovaný však poukázal na aktuálnejšie rozhodnutia súdov, pri ktorých takéto podmienky a okolnosti dané boli. Teda ktoré pri obdobných skutkových okolnostiach (ak osoba, ktorej bolo vznesené obvinenie, nebola odsúdená) nehovoria automaticky o vzniku zodpovednosti štátu za škodu (napr. Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 548/2012). Žalovaný má za to, že aj v tomto prípade existujú konkrétne okolnosti trestného stíhania, v zmysle ktorých žalobcovi právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím nevzniklo. V uznesení o vznesení obvinenia zo dňa 26. 10. 2012 sa uvádza, že pri vykonanej domovej prehliadke rodinného domu č. 1515, kde mal žalobca prihlásený trvalý pobyt, boli zaistené zelené rastliny rodu Cannabis s hmotnosťou 558,3 g, ktoré množstvo zodpovedá najmenej 1117 obvykle jednorazovým dávkam drogy a nástroje slúžiace na pestovanie, sušenie, váženie, prípravu a balenie zelenej rastliny. Rozsudkom OS Trnava, sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nakoľko na základe vykonaných dôkazov nebolo možné bez pochybností prijať záver o vine obžalovaného. V trestnom konaní sa orgány činné v trestnom konaní a súd opierali o usvedčujúce svedectvo brata žalobcu, D. Q., ktorý bol už v minulosti súdne trestaný za užívanie a držbu omamných látok, a preto sa nedala vylúčiť motivácia svedka, usvedčiť obžalovaného zo spáchania trestnej činnosti, aby sa sám vyhol prípadnému postihu. Je síce nepopierateľným faktom, že žalobca bol nakoniec oslobodený spod obžaloby, avšak v štádiu trestného konania, keď bolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré žalobca označuje ako titul nároku na náhradu škody, bolo na základe zaistených vecí a výpovede svedkov viac menej nepochybné, že žalobca sa mal dopustiť spáchania trestného činu. Z odôvodnenia daného uznesenia vyplýva, že žalobcov brat Ladislav, ktorý bol prítomný pri domovej prehliadke, sám vo svojej výpovedi priznal, že určité zaistené veci patria priamo jemu, avšak za majiteľa ostatných vecí označil žalobcu. Výpoveď D. bola podporená aj výpoveďou najmladšieho brata D.. V odôvodnení daného uznesenia sa uvádza: „Videl, že na záhrade ich domu sú posadené rastliny marihuany. Túto marihuanu pestuje tri až štyri roky jeho

brat S. Q. (...) Rastliny S. sadil, polieval a D. bol pre neho len poskok (...) D. ďalej uviedol, že jeho brat S. je nezamestnaný a preto mu bolo čudné, že sa začal veľmi drahobliekať, kupoval si drahú techniku, počítače. Pred rokom si kúpil auto Y. Y. a podľa vyjadrenia D., tieto peniaze mohol mať jeho brat jedine z predaja marihuany.“ S poukazom na skutočnosti preukázané v danom čase, orgány činné v trestnom konaní a ani samotný súd nemohli v danom štádiu trestného konania konať, alebo rozhodnúť inak.

Skutočnosť, že až v neskoršom štádiu trestného konania sa nepreukázalo, že žalobca spáchal skutok, z ktorého bol obvinený, nemení nič na fakte, že v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia, bolo takmer nesporné, že žalobca mal spáchať skutok, z ktorého bol obvinený a že vydanie uznesenia o vznesení obvinenia bolo dôvodné. Zároveň, aj z odôvodnenia uznesenia Okresnej prokuratúry Galanta, č. k. 3Pv 778/12-7, zo dňa 27. 10. 2012, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obvineného vyplýva, že: „Po preskúmaní spisového materiálu mám za to, že spáchanie skutku obvineným bolo preukázané v rozsahu dostatočnom na vznesenie obvinenia vyšetrovateľkou. Je potrebné v tejto súvislosti podotknúť, že výraz „dostatočne“ nasvedčuje, že sa nevyžaduje istota, ale stačí dostatočne odôvodnená pravdepodobnosť, že trestný čin spáchala konkrétna osoba.“ Z citovaných skutočností niet pochyb, že v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia existovali okolnosti, ktoré vzbudzovali dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi a že tento čin mal spáchať žalobca. Uvedené podporuje aj fakt, že dňa 24. 10. 2013, bol v rozhodnutí OS Trnava, sp. zn. 6T/42/2013, žalobca uznaný za vinného zo spáchania daného trestného činu a až následne po zrušení daného rozsudku a vrátení veci na opätovné prejednanie a rozhodnutie, bol žalobca oslobodený spod obžaloby v zmysle zásady in dubio pro reo. Samotný súd v oslobodzujúcom rozsudku uvádza, že: „Súd nepopiera, že v danom prípade existuje množstvo domniek nasvedčujúcich tomu, že obžalovaný mohol trestnú činnosť spáchať. Na domnienkach však v právnom štáte nemožno založiť výrok o vine a treste.“

Teda na jednej strane je nevyhnutné bez pochybností rešpektovať záver, že žalobca nespáchal trestný čin, z ktorého bol obvinený v namietanom uznesení o vznesení obvinenia, avšak na druhej strane má žalobca právo na náhradu škody nevzniklo z dôvodu, že pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia existovali odôvodnené skutočnosti o spáchaní skutku žalobcom a teda uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané opodstatnene.

Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosti, z ktorých vyplýva, že tak ako bolo vznesenie obvinenia dôvodné, takisto aj rozhodnutie o väzbe bolo s ohľadom na všetky okolnosti zistené v trestnom konaní opodstatnené. Z odôvodnenia uznesenia OS Galanta zo dňa 28. 10. 2012, sp. zn. 1Tp/49/2012, ktorým bol žalobca vzatý do väzby vyplýva, že: „Čo sa týka dôvodov väzby u obvinených v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., t. j. preventívnej väzby, sudca pre prípravné konanie sa stotožnil s návrhom prokurátorky. Je reálna obava, že v prípade prepustenia obvinených na slobodu, títo sa budú opätovne dopúšťať trestnej činnosti drogového charakteru za účelom získania finančných prostriedkov na svoju obživu. Obvinení sú nezamestnaní. Tento dôvod väzby je zvýšený u obvineného S. Q. s poukazom na zistené skutočnosti v rámci trestného konania.“

Z uvedeného vyplýva, že u žalobcu bol dostatočne naplnený dôvod vzatia do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Tr. por.“), vzhľadom na okolnosti zistené v prípravnom konaní a zároveň aj vzhľadom na hrozbu, že by žalobca mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, aby si zabezpečil finančné prostriedky. Je potrebné mať pri tom na pamäti, že väzba je len zaisťovacím inštitútom, nie trestnou sankciou a jej hlavným účelom je preventívny charakter.

S poukazom na tieto skutočnosti, je žalovaný názoru, že žalobcovi v žiadnom prípade nemôže vzniknúť nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, nakoľko v čase rozhodovania o väzbe, zistené okolnosti dostatočne naplňovali dôvod väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., v zmysle ktorého obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Žalovaný k výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zdôraznil, že podľa ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“), Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na:

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, je potrebné svoj nárok v zmysle vyššie uvedených kritérií náležite odôvodniť. Súd môže priznať nemajetkovú ujmu iba v prípade, ak má náležite preukázané, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na vzniknutú ujmu, tak ako to vyplýva aj z uznesenia NS SR zo dňa 12. 12. 2012, sp. zn. 7 Cdo/145/2011: „Hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ustanovenia § 17 citovaného zákona nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne (aj RČ 21/1995).“ Totožné tvrdenie je potvrdené aj v rámci českej judikatúry: „Nemajetkovou újmou je treba v prípade nezákonného rozhodnutí alebo nesprávneho úradného postupu čo možno určité pojmenovať a vysvetliť, tudíž tvrdiť a prokázat, že k ní zásahom orgánu verejné moci skutočne došlo. Pro záver o vzniku nemajetkovej ujmy nepostačuje žalobkyni učiněná právní kvalifikace, že došlo k zásahu do některého z jejich ústavně garantovaných práv, neboť zásah do práv žalobkyně představuje možnou příčinu vzniku ujmy, nikoliv újmu samotnou, jakož ani nepostačuje abstraktní právní kvalifikace újmy jako nemajetkové.“ (rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1684/2010, zo dňa 29. 6. 2011)

Žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia v sume 50 000,- eur. Hoci sa žalobca snažil v žalobe uviesť okolnosti, na základe ktorých žiada priznať nemajetkovú ujmu v peniazoch, avšak napriek tomu žalovaný považoval zdôvodnenie žiadosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za veľmi všeobecné, bez konkrétneho zohľadnenia osoby žalobcu. Je nepopierateľné, že trestné stíhanie má určitý negatívny zásah do života každého obvineného, avšak závažnosť následkov v súkromnom živote, žalobca nijako nešpecifikoval. Žalobca v žalobe uvádza, že došlo k strate a ochladení sociálnych kontaktov žalobcu, avšak ako vyplýva z tvrdenia samotného žalobcu počas priebehu trestného konania (napr. v sťažnosti žalobcu voči uzneseniu súdu OS Galanta zo dňa 28. 10. 2012, sp. zn. 1Tp/49/2012 o vzatí do väzby), s rodičmi a rodinnými príslušníkmi, ktorí bývali v rodinnom dome č. XXXX nemal dobré vzťahy ani pred začatím trestného konania a takmer vôbec s nimi nekomunikoval. Zároveň, vzhľadom na to, že žalobca navrhuje výsluch jeho priateľky, B. Š., ktorá bola žalobcovou priateľkou ešte pred začatím trestného stíhania, je zrejmé, že majú doposiaľ dobré vzťahy. Žalobca v žalobe tvrdí, že priatelia, známy, členovia rodiny, aj širšej, sa s ním po skončení trestného stíhania nekontaktujú. V tejto súvislosti žalovaný podotkol, že nemôže niesť zodpovednosť za správanie a konanie druhých ľudí. Ide o ich slobodné a dobrovoľné rozhodnutie, za ktoré žalovaný nemôže byť zodpovedný.

Navyše, výška sumy nemajetkovej ujmy, ktorej náhrady sa žalobca domáha z titulu nezákonného rozhodnutia je nielen neodôvodnená, ale aj neprimeraná a neadekvátne, odporujúca zákonne určenej maximálnej možnej sume odškodnenia. Posledná novela zákona č. 514/2003 Z. z. nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2013, pričom jedným z novelizovaných ustanovení bolo práve ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. V zmysle tohto ustanovenia výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (§ 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, v zmysle ktorého celková suma odškodnenia nemôže presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, ďalej len „zák. č. 215/2006 Z. z.“). Uvedená novelizácia ustanovenia § 17 ods. 4 reflektovala vývoj judikatúry v oblasti zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj zámer zákonodarcu explicitne priamo v zákone zakotviť maximálnu prípustnú výšku nemajetkovej ujmy, ktorú môžu súdy priznať v rámci rozhodovania o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Samotný zákon č. 412/2012 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje intertemporálne t. j. prechodné ustanovenia, preto jeho znenie je potrebné aplikovať tak na konania začaté pred 1. 1. 2013 ako na dané konanie pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Neexistuje žiadny legitímny dôvod vylučujúci priamu aplikáciu ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom znení, vrátane ustanovenia § 17 ods. 4 upravujúceho rozsah nemajetkovej ujmy v rámci rozhodovania o nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Cieľom priznania zadosťučinenia v peniazoch je zabezpečiť primerané zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy. To predovšetkým s ohľadom na prvoradú satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu možno priznať aj citeľnú sumu, na druhej strane tá vo svojich dôsledkoch nemôže, pri jej porovnaní s „odškodneniami“ zásahov do iných základných práv zaručených ústavou (napr. život, zdravie), takéto odškodnenia bagatelizovať. Maximálna výška náhrady podľa § 6 zák. č.

215/2006 Z. z. (50-násobok minimálnej mzdy) sa v zmysle § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z. z. poskytne v prípade, ak bola trestným činom spôsobená smrť. V roku 2012 bola výška minimálnej mzdy 327,20 eura, 50 násobok sa teda rovnal hodnote 16 360,- eur. Pri porovnaní náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje v tomto prípade (viac ako 150-násobok minimálnej mzdy), je zrejmé, že táto výška nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má žalovaná za to, že žalobcov nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu nezákonného rozhodnutia je nedôvodný.

Žalobca požaduje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu rozhodnutia o väzbe, v ktorej bol 677 dní, vo výške 120 000,- eur, pritom odkazuje na ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012. Žalovaný aj v súvislosti s týmto nárokom odkazuje na vyššie uvedené argumenty, z ktorých vyplýva, že pri rozhodovaní o tomto nároku má súd postupovať v zmysle aktuálneho znenia zák. č. 514/2003 Z. z. Na základe uvedeného, maximálna suma náhrady nemajetkovej ujmy v roku 2012 je vo výške 16 360,- eur, v roku 2013 vo výške 16 885,- eur, v roku 2014 vo výške 17 600,- eur. V čase výkonu väzby žalobcu bola maximálna lehota väzby 36 mesiacov a pri obzvlášť závažných zločinoch 48 mesiacov (1460 dní). Žalobca bol vo väzbe menej ako polovicu maximálnej doby trvania väzby. Zároveň, maximálnu sumu možno priznať len pri preukázaní tých najzávažnejších následkov väzby. S poukazom na uvedené je zjavné, že žalobcov nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu rozhodnutia o väzbe v sume 120 000,- eur je s ohľadom na okolnosti prípadu neprimeraný a priečiaci sa spravodlivému a vhodnému odškodneniu.

Podľa žalovaného žalobca dostatočne neodôvodnil ujmu, ktorá mu mala byť väzbou spôsobená. Je síce pravdou, že v čase keď bol žalobca vo väzbe, bol na istý čas od rodiny odlúčený, ale ako už bolo vyššie spomenuté, žalobca nemal dobré vzťahy s rodičmi a bratmi, ktorí bývali v rodinnom dome č. XXXX ani pred začatím trestného stíhania. Takisto mu očividne aj po prepustení z väzby, vydržal dobrý vzťah s priateľkou. Navyše, nakoľko žalobca nebol zamestnaný ani pred začatím trestného stíhania, je zjavné, že neutrpel žiadnu ujmu ani vo svojom profesijnom živote. S poukazom na uvedené, žalovaný považuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za dostatočne neodôvodnený pri zohľadnení závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, súkromnom živote a jeho dovtedajšom živote, preto mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu rozhodnutia o väzbe nemôže byť priznaný.

Vzhľadom na všetku argumentáciu žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť priznať mu právo na náhradu trov konania.

4. Žalobca sa následne písomne vyjadril dňa 25. 8. 2017. Nesúhlasil a namietal tvrdenia žalovaného. V oslobodzujúcom rozsudku je zohľadnené meritum veci, t. j. vykonané a vyhodnotené dôkazy, ktoré viedli súd k záveru o oslobodení žalobcu spod obžaloby, a preto má účinky zrušujúceho rozhodnutia voči uzneseniu o vznesení obvinenia, čím je preukázaná nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia a oslobodzujúcim Rozsudkom je súd konajúci vo veci viazaný v zmysle § 6 ods. 1 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z. Poprel, že by existovali konkrétne okolnosti trestného stíhania, v zmysle ktorých žalobcovi právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím nevzniklo a poprel, že v štádiu trestného konania, keď bolo vydané uznesenie o unesení obvinenia, bolo na základe zaistených vecí a výpovede svedkov viac menej nepochybné, že žalobca sa mal dopustiť spáchania trestného činu. Ustálená judikatúra najvyšších súdnych autorít (R 70/1994. R 35/1991, uznesenie 1Cdo/68/2010, nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 590/08 zo 17. 6. 2008 bod 35 a 36) zdôrazňuje, že prvotné uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonné z pohľadu výsledku trestného stíhania, teda oslobodenia spod obžaloby (v danom prípade relevantne pre nepreukázanie spáchania skutku žalobcom ako obžalovaným), a preto je obrana žalovaného irelevantná, keď poukazuje na ním vybrané okolnosti k času vznesenia obvinenia, keďže predpokladom nezákonnosti uznesenia obvinenia v zmysle súdnej praxe nie je jeho zrušenie dozorujúcim prokurátorom na podklade sťažnosti obvineného, ale konečný meritorný rozsudok súdu o nevine, resp. oslobodení spod obžaloby. Žalobca poukázal na skutkové závery dokazovania v trestnom konaní, ktoré možno vzťahovať aj k momentu vznesenia obvinenia žalobcovi:

- bolo preukázané, že žalobca ako obvinený v rodičovskom dome na adrese Š. č. XXXX najmenej 2 roky pred vykonaním domovej prehliadky nebýval (žalobca nebýval v inkriminovanom dome teda 2 roky PRED vznesením obvinenia);
- keďže žalobca nebýval v inkriminovanom dome, nebolo mu možné logické pripísať trestnú zodpovednosť za prechovávanie technologického zariadenia na pestovanie rastlín rodu Cannabis,
- výpovede svedkov D. Q. P. a D. Q. X.. usvedčujúcich žalobcu z trestnej činnosti boli nevierohodné a bolo preukázané, že D. Q. P. nemal pozitívny vzťah voči žalobcovi (ktorý vzťah logicky nemal ani v

čase vznesenia obvinenia žalobcovi), čo uvádza aj žalovaný (žalobca nemal dobré vzťahy s rodičmi či bratmi, ktorí bývali v rodinnom dome č. XXXX ani pred začatím trestného stíhania), pričom Krajský súd Trnava poukázal tiež na to, že výpovede týchto osôb boli zamerané prevažne na obranu D. Q. P., ktorý bol tiež trestne stíhaný v súvislosti s dôkazmi zabezpečenými pri domovej prehliadke,

- žalobca sa dobrovoľne podrobil steru z rúk a znaleckej expertíze bolo podrobené aj jeho motorového vozidlo, avšak ani v jednom prípade neboli vykázané stopy po omamných látkach (žiadne takéto dôkazy neexistovali ani k času vznesenia obvinenia),
- proti žalobcovi boli od počiatku (pred vznesením obvinenia) používané absolútne nezákonné prostriedky ako dôkazy (informácie od anonymných informátorov z drogového prostredia).
- majetkové pomery samé osebe nie sú spôsobilé učiť záver o účasti žalobcu na trestnej činnosti, z ktorej bol obvinený.

Vzhľadom na uvedené neobstojí aj tak právne irelevantné tvrdenie žalovaného o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané opodstatnene a nepredstavuje nezákonné rozhodnutie ako titul náhrady škody požadovanej žalobcom. Každopádne, k nároku na náhradu škody žalobcu je podstatné prihladiť na výsledok trestného stíhania žalobcu, ktoré sa skončilo meritórnym oslobodením spod obžaloby po vykonanom a vyhodnotenom dokazovaní.

Žalobca taktiež poprel tvrdenie žalovaného o tom, že rozhodnutie o väzbe, ktorým bol žalobca vzatý do väzby bolo opodstatnené a nemôže založiť nárok na náhradu škody, nakoľko v čase rozhodovania o väzbe zistené okolnosti dostatočne naplňovali dôvod väzby žalobcu. Takýto názor je irelevantný a je mimo správne právneho posúdenia veci, keďže podľa § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. účinného do 31. 12. 2012 jednoznačne postačuje na naplnenie nároku na náhradu škody z titulu rozhodnutia o väzbe následné oslobodenie spod obžaloby bez ďalšieho (predpokladu). Žalovaný neuvádza žiadne relevantné výluky, ktoré by vylučovali nárok žalobcu na náhradu škody z titulu rozhodnutia o väzbe.

Pokiaľ žalovaný poukazuje na limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 1. 1. 2013, žalobca uviedol, že po právnej stránke je správne a nevyhnutné aplikovať na skutkový stav popísaný v žalobe žalobcu zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012, keďže uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 26. 10. 2012 a rozhodnutie o vzatí do väzby dňa 28. 10. 2012, ktoré dátumy vydania nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia o väzbe sú rozhodujúce pre právne posúdenie veci. Uvedené dosvedčuje aj judikatúra Najvyššieho súdu SR, ktorý k danému záveru dôvodil: „Právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (napr. oslobodenie obžalovaného). Preto aplikovať ustanovenie § 17 v zmysle tejto novely (zákon č. 412/2012 Z.z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. januárom 2013 (uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 30. 11. 1999), by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou (zákon č. 412/2012 Z.z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto princíp by popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsoboval by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu, a bol by aj porušením zákazu retroaktivity (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 262/2015 zo 16. 3. 2016). Žalobca poukázal na to, že v prípade náhrady nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012 ustanovoval minimálnu výšku náhrady, ktorú je potrebné aplikovať na predmetný skutkový stav žalobcu. Uvedené potvrdil Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7 Cdo 145/2011 z 12. 12. 2012, v ktorom vyjadril správnosť zachovania a aplikovania minimálnej výšky nemajetkovej ujmy na rozhodnutia vydané do 31. 12. 2012 za účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. 12. 2012 (a aj v znení účinnom do 1. 1. 2009). Ak žalovaný tvrdí, že žalobca neutrpel vo svojom profesijnom živote ujmu, tak profesijná sféra nie je jediná sféra relevantná pre posúdenie otázky a následkov do života žalobcu v kontexte nemajetkovej ujmy, pričom je zrejme, že vo výkone väzby fakticky žalobca ani nemohol budovať žiadnu pracovnú kariéru a rozvíjanie v tejto oblasti bolo žalobcovi zamedzené.

5. Na uvedené reagoval žalovaný podaním zo dňa 3. 11. 2017. Uviedol, že naďalej trvá na svojej námietke, že žalobcovi právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, za ktoré žalobca označil uznesenie o vznesení obvinenia nevzniká, nakoľko existujú okolnosti, ktoré nárok na náhradu škody vylučujú (za analogického použitia § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom). Skutočnosť, že

v čase začatia trestného stíhania existovali okolnosti, ktoré zakladali dôvodné pochybnosti o nevine žalobcu preukazujú nielen samotné skutkové okolnosti celého prípadu (ktoré žalovaný bližšie popísal vo vyjadrení k žalobe), ale aj fakt, že žalobca bol najprv rozsudkom OS Trnava č. k. 6T/42/2013-498 zo dňa 24. 10. 2013 uznávaný za vinného z trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. V žalobcovom prípade teda nešlo len o akési pochybenie orgánov činných v trestnom konaní, prokurátora a následne sudcu, ktorý rozhodoval v danej trestnej veci, ale išlo o objektívne vedené trestné stíhanie v súlade s právnymi predpismi, uskutočňované na základe zákonne získaných dôkazov a zistených skutkových okolností, ktoré vo vzájomných súvislostiach, hodnoverným spôsobom odôvodňovali obavu, podozrenie, ba až presvedčenie, že skutok nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, bol spáchaný žalobcom. Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) síce pripúšťa možnosť priznať nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorým môže byť aj uznesenie o vznesení obvinenia a následne aj rozhodnutím o väzbe, avšak toto právo nie je bezpodmienečné a nemožno ho aplikovať plošne na všetky prípady trestného konania, ktoré skončia oslobodzujúcim rozsudkom. Bolo by to v rozpore so zákonnými ustanoveniami (ktoré stanovujú jednotlivé podmienky priznania nároku na náhradu škody). Žalovaný je názoru, že o takýto prípad ide aj v tejto prejednávanej veci. Žalovaný zároveň poukázal na relevantné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Lavrechov vs. Česká republika, v rámci ktorého ESLP dospel k záveru, že „ďalej je potrebné poznamenať, že skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, sama o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od počiatku inak vadné. Dôkazné požiadavky, ktoré je potrebné splniť, aby mohla byť osoba uznaná vinnou (bežne označované ako dôkaz nad rozumnú pochybnosť), sa líšia od dôkazných požiadaviek, ktoré je potrebné splniť, aby osoba mohla byť trestne stíhaná (v tomto prípade sú bežne označované ako dôvodné podozrenie, že osoba spáchala trestný čin). Z tohto dôvodu teda môžu existovať prípady dôvodného podozrenia, ktoré v súdnom konaní nevyústia v odsúdenie nad rozumnú pochybnosť.“ (rozsudok ESLP Lavrechov vs. Česká republika zo dňa 20. 6. 2013, sťažnosť č. 57404/08).

Žalobca zároveň nesprávne argumentuje, že v jeho veci nejde o prípad, kedy mu právo na náhradu škody nepatrí z dôvodu podľa § 8 ods. 6 písm. a) a písm. g) zák. č. 514/2003 Z. z. (predmetné ustanovenie výlučne vymedzuje negatívne podmienky v súvislosti s rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe), nakoľko bol oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že spáchal skutok, pre ktorý bolo voči nemu vedené trestné stíhanie. Zároveň hneď v ďalšej vete cituje právny názor Najvyššieho súdu SR: „ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo i ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa ustanovení § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.“ (R 70/1994, R 35/1991). Žalovaný v tejto súvislosti uviedol, že je nepopierateľnou skutočnosťou, že žalobca bol nakoniec v trestnom konaní oslobodený, avšak oslobodzujúci rozsudok sám o sebe nie je spôsobilý ako samostatný akt, bez skúmania ďalších súvislostí a podmienok, zaručiť žalobcovi úspech pri uplatnení nároku na náhradu škody. Ako je aj vo vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukazuje i samotný žalobca konštatované, je potrebné splniť ďalšie zákonné predpoklady na to, aby mohlo byť právo na náhradu škody priznané. Žalovaný má za to, že tieto predpoklady splnené neboli, práve naopak, existujú skutočnosti, s poukazom na ktoré právo na náhradu škody vôbec nevzniká. A touto skutočnosťou je práve zavinenie trestného stíhania. Žalovaný poukázal aj na českú judikatúru, v zmysle ktorej: „zavinenie obvineného (či už vo forme úmyselnej alebo nedbanlivostnej) na začatí trestného stíhania proti nemu znamená, že obvinený svojim zavineným úkonom prispel k tomu, že trestné konanie proti nemu bolo či muselo byť začaté, teda že jeho konanie bolo dôvodom k začatiu trestného stíhania proti nemu... Podmienka, že poškodený si sám zavinil obvinenie, nie je naplnená už tým, že sa dopustil skutku, pre ktorý bolo trestné stíhanie proti nemu začaté.“ (rozsudok najvyššieho súdu ČR z 12. júna 2003, sp. zn. 25 Cdo/1567/2002). Žalobca v priebehu trestného konania tvrdil, že v rodinnom dome č. XXXX reálne nebyval, avšak aj podľa jeho výpovedí vyplýva, že na danej adrese mal stále hlásený trvalý pobyt, a do rodinného domu chodil kŕmiť psa. Zároveň, vlastnil osobný automobil značky Y. Y., napriek tomu, že bol nezamestnaný a výpovede viacerých svedkov nasvedčovali tomu, že žalobca mal na záhrade rodinného domu pestovať a starať sa o rastliny marihuany. Všetky tieto skutočnosti odôvodňovali správnosť záveru o vznesení obvinenia voči žalobcovi z trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ku ktorému prispelo zavinené (prinajmenšom vo forme nevedomej nedbanlivosti) konanie žalobcu. Vo vzťahu k rozhodnutiu o väzbe ako titulu nároku na náhradu škody

žalovaný uviedol, že doterajšia argumentácia žalobcu nie je spôsobilá vyvrátiť tvrdenia žalovaného. Žalovaný zdôraznil, že v čase rozhodovania o vzatí žalobcu do väzby existovali opodstatnené obavy a zistené skutočnosti napĺňali dôvod vzatia žalobcu do väzby v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Vzhľadom na uvedené, nárok na náhradu škody z titulu rozhodnutia o väzbe žalobcovi s poukazom na ust. § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. nevznikol.

Žalovaný aj naďalej trval na svojom vyjadrení, že pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. 1. 2013. Práva teória i prax diferencuje medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon právne kvalifikuje minulé skutočnosti alebo že modifikuje, prípadne ruší existujúce právne následky. Na rozdiel od pravej retroaktivity, u nepravej retroaktivity platí zásada všeobecnej prípustnosti. Žalovaný odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, v ktorom Najvyšší súd SR konštatoval, že „za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúcnosti nový režim alebo mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.“ (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/98/2010 zo dňa 29. 6. 2010). Vychádzajúc z uvedeného, keďže zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahuje prechodné a záverečné ustanovenia o aplikácii nového znenia § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. vo vzťahu k doteraz prijatej právnej úprave, je potrebné vychádzať z toho, že nepravá spätná retroaktivita je v danom prípade prípustná. Pokiaľ by mal zákonodarcu v úmysle zabrániť prípustnosti nepravej spätnej retroaktivity právnych noriem (tak, ako napr. v ust. § 27 zákona č. 514/2003 Z. z.) výslovne by to upravil v prechodných a záverečných ustanoveniach vo vykonanej novele zákona (porov. rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 7Co 643/2014 zo dňa 26. 11. 2014).

Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu žalovaného a absenciu intertemporálnych ustanovení zákona č. 412/2012 Z. z. neexistuje žiadny legitímny dôvod vylučujúci priamu aplikáciu ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom znení, vrátane ustanovenia § 17 ods. 4 upravujúceho maximálnu prípustnú výšku nemajetkovej ujmy, ktorú možno priznať poškodenému subjektu v intenciách zák. č. 514/2003 Z. z. (pri súčasnom splnení ďalších kumulatívnych podmienok vymedzených v zák. č. 514/2003 Z. z.).

Vznik nemajetkovej ujmy je potrebné riadne odôvodniť a preukázať, čo konštatuje aj česká judikatúra napr. v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1684/2010, ze dňa 29. 6. 2011: „Nemajetkovou újmou je treba v prípade nezákonného rozhodnutí alebo nesprávneho úradného postupu čo možno určité pojmenovať a vysvetliť, tudíž tvrdiť a prokázat, že k ní zásahom orgánu verejné moci skutočne došlo. Pro záväz o vzniku nemajetkovej ujmy nepostačuje žalobkyni učiněná právní kvalifikace, že došlo k zásahu do některého z jejích ústavně garantovaných práv, neboť zásah do práv žalobkyně představuje možnou příčinu vzniku újmy, nikoliv újmu samotnou, jakož ani nepostačuje abstraktní právní kvalifikace újmy jako nemajetkové.“

Žalovaný uviedol, že žalobca ani vo svojom vyjadrení zo dňa 25. 8. 2017 nedoplnil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že väzba, v ktorej sa nachádzal v období od 25. 10. 2012 do 2. 9. 2014 mu spôsobila tak závažné následky, ktoré by sa nepriaznivo odzrkadlili na jeho osobe a v jeho doterajšom spôsobe života. Taktiež nie je preukázané, že by žalobcovi vznikli závažné následky, ktoré by sa prejavili v jeho pracovnom či súkromnom živote. Vzhľadom na uvedené je očividné, že žalobca nemajetkovú ujmu absolútne nepreukázal a neodôvodnil, preto mu nárok na jej náhradu nepripadá.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi - spis Okresného súdu Galanta sp. zn. 1Tp/49/2012, spis Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013, vylúčil žalobcu, svedkyňu B. Š., oboznámil sa so zvukovo-obrazovým záznamom z tlačovej konferencie. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

7. Žalobca podal žalobu tak, ako je to uvedené vyššie. Po oboznámení sa s obsahom spisov Okresného súdu Galanta sp. zn. 1Tp/49/2012 a Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 súd konštatuje, že skutkový stav bol taký, ako to žalobca aj žalovaný podrobne opísali vo svojich vyjadreniach, t. j. došlo k vydaniu uznesení a rozsudkov tak, ako je to podrobne popísané najmä v samotnej žalobe.

8. Právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). Keďže žalobca je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, je nutné konštatovať, že advokátska kancelária musí poznať právo a súd z tohto faktu vychádza, musí poznať, aké náležitosti musí obsahovať žaloba a rovnako musí vedieť, že k žalobe je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v žalobe. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti strán) stranu na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo strana v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať.

9. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 150 CSP, podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán sporu, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie (Uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 13/2009 z 24. 2. 2010). Aby strana mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností stranou, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana sporu nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú strana vôbec netvrdila a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre stranu sporu väčšinou za následok pre ňu nepriaznivé rozhodnutie. Zákon stranám sporu ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. V zmysle rozsudku NS SR sp. zn. 4Cdo/217/2007 z 27. 7. 2009 účastníci konania majú povinnosť tvrdenia a povinnosť tvrdenie preukázať. Ak účastník neunesie dôkaznú povinnosť, resp. dôkazné bremeno, má to pre neho nepriaznivý následok v tom, že súd pristúpi k vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia vo veci.

10. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Galante, odbor kriminálnej polície, oddelenie všeobecnej kriminality (ďalej „OR PZ v Galante“) pod ČVS: E.-XXX/OVK-L.-XXXX zo dňa 26. 10. 2012 (ďalej „Uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie žalobcovi S. Q. vo veci v bode 1/ za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písm. a/, c/, d/ Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení.

11. Dňa 25. 10. 2012 o 16:40 hod. bol žalobca zadržaný, čím mu bola obmedzená osobná sloboda. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Galante sp. zn. ITp/49/2012 zo dňa 28. 10. 2012 (ďalej aj „Uznesenie o vzatí do väzby“) bol žalobca vzatý do väzby, ktorá sa mu započítala odo dňa 25. 10. 2012 o 16:40 hod.

12. Dňa 27. 5. 2013 podala Okresná prokuratúra Galanta obžalobu na žalobcu na Okresný súd Trnava pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písm. a/, c/, d/, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona,

na skutkovom základe uvedenom v predmetnej obžalobe, pričom zmenu právnej kvalifikácie oznámilo OR PZ v Galante listom zo dňa 14. 2. 2013.

13. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/42/2013 zo dňa 2. 9. 2014, právoplatným dňa 2. 6. 2015, bol žalobca oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. c/ Trestného poriadku. Predseda senátu na hlavnom pojednávaní konanom dňa 2. 9. 2014 vydal v zmysle § 79 ods. 2 Trestného poriadku príkaz na prepustenie, aby bol žalobca ihneď prepustený z výkonu väzby na slobodu. Na odvolanie okresného prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku, Krajský súd Trnava uznesením č. k. 3To/4/2015 - 691 zo dňa 2. 6. 2015 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie okresného prokurátora.

14. Žalobca bol vo výkone väzby od 25. 10. 2012 do 2. 9. 2014, t. j. 677 dní.

15. Podľa § 3 ods. 1 písm. a/, c/ zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinný k 26. 10. 2012 (vznesené obvinenie) a 28. 10. 2012 (vzatie do väzby), Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, ods. 1 písm. b/ cit. zák., (1) Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

- a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,
- b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru.

Podľa § 5 ods. 1 cit. zák., Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 a 2 cit. zák., (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

(2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 8 ods. 5 písm. b/, ods. 6 písm. a/ cit. zák., Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak b) bol oslobodený spod obžaloby.

(6) Právo na náhradu škody nevznikne a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zaviniла sama.

16. Vzhľadom na špecifiká trestného konania a funkciu trestného práva bolo potrebné osobitne upraviť zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení a rozhodnutím o väzbe - osobitne sa vymedzuje, kto má nárok na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím a za akých podmienok, a ďalej sa osobitne upravuje, kedy právo na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím nevznikne. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe v zmysle § 8 zákona č. 514/2003 Z.z. môže založiť len rozhodnutie vydané v rámci trestného konania. Z § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že za škodu spôsobenú (nezákonným) rozhodnutím o väzbe zodpovedá štát, t. j. Slovenská republika. Aj v tomto prípade právna úprava vychádza najmä z čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. V súvislosti s § 8 zákona č. 514/2003 Z.z. je však potrebné prihliadať aj na ustanovenia čl. 17 Ústavy SR, ktorý garantuje osobnú slobodu. Podľa § 8 ods. 6 v zákonom taxatívne ustanovených prípadoch právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nevznikne, ani keby boli inak splnené podmienky vzniku práva na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím. Skutočnosti vylučujúce vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú zákonodarcom koncipované veľmi široko - ide najmä okolností,

ktoré nepopierajú zákonnosť výkonu väzby. Existenciu skutočnosti vylučujúcej vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe musí preukázať štát.

17. Oslobodzujúci rozsudok sám o sebe nie je spôsobilý ako samostatný akt, bez skúmania ďalších súvislostí a podmienok, zaručiť žalobcovi úspech pri uplatnení nároku na náhradu škody. Je potrebné splniť ďalšie zákonné predpoklady na to, aby mohlo byť právo na náhradu škody priznané. V danom prípade existujú skutočnosti, s poukazom na ktoré právo na náhradu škody vôbec nevzniká. A touto skutočnosťou je práve zavinenie trestného stíhania. Zavinenie obvineného - žalobcu (či už vo forme úmyselnej alebo nedbanlivostnej) na začatí trestného stíhania proti nemu znamená, že obvinený svojím zavineným úkonom prispel k tomu, že trestné konanie proti nemu bolo či muselo byť začaté, teda že jeho konanie bolo dôvodom k začatiu trestného stíhania proti nemu. Podmienka, že žalobca si sám zaviniť obvinenie, nie je naplnená už tým, že sa dopustil skutku, pre ktorý bolo trestné stíhanie proti nemu začaté (rozsudok najvyššieho súdu ČR z 12. júna 2003, sp. zn. 25 Cdo/1567/2002). Žalobca v priebehu trestného konania tvrdil, že v rodinnom dome č. XXXX reálne nebýval, avšak aj podľa jeho výpovedí vyplýva, že na danej adrese mal stále hlásený trvalý pobyt, a do rodinného domu chodil kŕmiť psa. Zároveň, vlastnil osobný automobil značky Y. Y., napriek tomu, že bol nezamestnaný a výpovede viacerých svedkov nasvedčovali tomu, že žalobca mal na záhrade rodinného domu pestovať a starať sa o rastliny marihuany. Všetky tieto skutočnosti odôvodňovali správnosť záveru o vznesení obvinenia voči žalobcovi z trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ku ktorému prispelo zavinené (prinajmenšom vo forme nevedomej nedbanlivosti) konanie žalobcu. Vo vzťahu k rozhodnutiu o väzbe ako titulu nároku na náhradu škody zodpovedá pravde, že v čase rozhodovania o vzatí žalobcu do väzby existovali opodstatnené obavy a zistené skutočnosti napĺňali dôvod vzatia žalobcu do väzby v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

18. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2009, sp. zn. 1 Cdo 64/2008: „Uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje konečný záver o spáchaní trestného činu a vine obvineného. Toto rozhodnutie je vydané na základe dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin (ak na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin bol spáchaný určitou osobou). Ak dôjde k oslobodeniu spod obžaloby, nemusí to vždy znamenať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané nesprávne (v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku). Jednotlivé dôvody oslobodenia spod obžaloby nemajú z hľadiska hodnotenia správnosti uznesenia o vznesení obvinenia rovnaký význam. Podľa § 5 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 58/1969 Zb. (pozn. teraz § 8 ods. 6 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z.), o náhrade škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nemá právo na náhradu škody ten, kto si väzbu zaviniť sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia.“

19. Súd v konaní o nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci nie je oprávnený skúmať ako predbežnú otázku zákonnosť rozhodnutia, ktorým mala byť spôsobená škoda. Pokiaľ rozhodnutie, ktorým mala byť spôsobená škoda, nie je príslušným orgánom zrušené, platí prezumpcia jeho správnosti. Ako sa vyjadril Najvyšší súd SR, vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu "predpokladá zistenie, že rozhodnutie bolo nezákonné, a odstránené (zrušené), lebo inak by sa súčasnou existenciou nezákonného rozhodnutia a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti vytvoril nekonsolidovaný právny stav".

20. Nezákonným rozhodnutím je rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Toto rozhodnutie môže byť vydané najmä v občianskom súdnom konaní, v správnom konaní alebo v trestnom konaní. Otázka, či bolo vydané nezákonné rozhodnutie, sa bude vždy posudzovať so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu.

21. Súd musí po vykonanom dokazovaní uviesť, že sa v plnej miere a vo všetkých smeroch stotožňuje s právnou argumentáciou žalovaného (podrobne popísaná v bodoch 3. a 5. tohto odôvodnenia). Zároveň však súd poukazuje na Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/206/2018 - 215 zo dňa 29. 1. 2020, ktorým je prvoinštančný súd viazaný a v ktorom odvolací súd uviedol v bodoch 15. až 21. odôvodnenia nasledovné: „Súdna prax dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania

alebo k oslobodeniu spod obžaloby, ako je tomu aj v prejednávacom prípade, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Oslobodenie spod obžaloby má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (porov. III. ÚS 754/2016). V tejto súvislosti odvolací súd na okraj dopĺňa, že zákon vôbec nepoužíva pojem „nezákonné“ rozhodnutie o väzbe, odškodneniu podliehajú dôsledky spôsobené „rozhodnutím o väzbe“. Oslobodenie žalobcu spod obžaloby s poukazom na zásadu in dubio pro reo, nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní nevyklučuje.“

Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí však nijako nezaoberal výškou odškodnenia požadovanou žalobcom a právnou argumentáciou žalovaného v tomto smere.

22. Vznik nemajetkovej ujmy je potrebné riadne odôvodniť a preukázať, čo konštatuje aj česká judikatúra napr. v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1684/2010, ze dňa 29. 6. 2011 (citovaná v bode 5. odôvodnenia).

23. Je pravda, že uvedenými rozhodnutiami došlo k zásahu do ústavou garantovaných práv žalobcu, takýto zásah však predstavuje možnú príčinu vzniku ujmy, nie ujmu samotnú.

24. Z výsluchu svedkyne Š., priateľky žalobcu, vykonaného na pojednávaní konanom dňa 23. 1. 2018, súd zistil to, ako ona prežívala a vnímala danú situáciu od zadržania žalobcu až po jeho prepustenie. Súd však nezistil žiadne okolnosti nasvedčujúce tomu, že žalobcovi vznikla ujma.

25. Z výsluchu žalobcu, súd zistil, ako žalobca prežíval výkon väzby, ako väzbu vnímal, no ani z jeho výpovede nebola zistená jednoznačná ujma, ktorá by poznamenala jeho život. Súd nespochybňuje to, že výkon väzby nebol jednoduchý, odlúčenie od priateľky dlhé, avšak účelom väzby nie je „stráviť dovolenku“. Ako správne žalovaný uviedol, väzba je len zaisťovacím inštitútom, nie trestnou sankciou a jej hlavným účelom je preventívny charakter.

26. Aj napriek poučeniu súdu v úvode prvého pojednávania a opakovane na poslednom pojednávaní konanom dňa 16. 7. 2020, kedy súd uviedol, že nie je preukázaná ujma, ako ani, resp. najmä výška požadovaného odškodnenia nemajetkovej ujmy, žalobca v uvedenom smere nevykonal žiadne dokazovanie na preukázanie svojich tvrdení, čím neuniesol dôkazné bremeno podľa § 150 CSP. Výška sumy nemajetkovej ujmy, ktorej náhrady sa žalobca domáhal z titulu nezákonného rozhodnutia je nielen neodôvodnená, ale aj neprimeraná a neadekvátna.

27. Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) síce pripúšťa možnosť priznať nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorým môže byť aj uznesenie o vznesení obvinenia a následne aj rozhodnutím o väzbe, avšak toto právo nie je bezpodmienečné a nemožno ho aplikovať plošne na všetky prípady trestného konania, ktoré skončia oslobodzujúcim rozsudkom. Bolo by to v rozpore so zákonnými ustanoveniami (ktoré stanovujú jednotlivé podmienky priznania nároku na náhradu škody).

28. Žalobca nijako nepreukázal, aký negatívny vplyv mali uvedené rozhodnutia na jeho ďalší život, nepreukázal, že mu vznikla psychická ujma, neprodukoval dôkazy o tom, že stratil kamarátov, či sa narušili iné priateľské či rodinné vzťahy, že tieto vznesenie obvinenia a väzba mali negatívny dopad na jeho pracovný život, potom následne nemohol ani preukázať, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, a že mu preto vznikol nárok na uhradenie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

29. Podľa § 17 ods. 2 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinný k 26. 10. 2012 (vznesené obvinenie) a 28. 10. 2012 (vzatie do väzby), (2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

30. Žalobca sa vo svojej žalobe ani počas konania nijako nezaoberal tvrdením a následne aj preukázaním, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením. Zároveň nijakým spôsobom neodôvodnil a nepreukázal, prečo ním požadovaná výška odškodnenia je dôvodná. Skonštatoval iba, že za vznesené obvinenie požaduje odškodnenie vo výške 50 000,- eur a za vzatie do väzby vo výške 120 000,- eur. Nijakým spôsobom však neodôvodnil práve takto požadované sumy, uviedol len (pojednávanie dňa 16. 7. 2020), že ich považuje za primerané odškodnenie.

31. Tunajší súd konštatuje, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno (ako bremeno tvrdenia, tak ani bremeno dôkazu) ohľadne výšky požadovaného odškodnenia v peniazoch, nakoľko nijakým spôsobom sa nevyjadril k výške nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca žije v súčasnosti tak, ako žil pred vznesením obvinenia a vzatím do väzby. Ako žalovaný správne poukázal, žalobca nepracoval ani predtým ani teraz, jeho kontakty s rodinou boli obmedzené ako predtým, tak aj teraz, žalobca nepreukázal, že stratil priateľov či iné sociálne kontakty (ani nenavrhol dokazovanie v tomto smere), ako ani to, že jeho postavenie v spoločnosti utrpelo ujmu v dôsledku uvedených rozhodnutí. Súd žalobcu poučil o tom, že v tomto smere absentuje akýkoľvek dôkaz, napriek tomu žalobca nenavrhol doplniť a vykonať dokazovanie.

32. Vzhľadom na odôvodnenie v bodoch 30. a 31. súd nemohol preskúmať požadovanú výšku odškodnenia a preto žalobu v plnom rozsahu zamietol ako nedôvodnú.

33. Nad rámec uvedeného však súd musí konštatovať, že sa plne stotožnil aj s argumentáciou žalovaného v tom, že posledná novela zákona č. 514/2003 Z. z. nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2013, pričom jedným z novelizovaných ustanovení bolo práve ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. V zmysle tohto ustanovenia výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (§ 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, v zmysle ktorého celková suma odškodnenia nemôže presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, ďalej len „zák. č. 215/2006 Z. z.“). Uvedená novelizácia ustanovenia § 17 ods. 4 reflektovala vývoj judikatúry v oblasti zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj zámer zákonodarcu explicitne priamo v zákone zakotviť maximálnu prípustnú výšku nemajetkovej ujmy, ktorú môžu súdy priznať v rámci rozhodovania o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Samotný zákon č. 412/2012 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje intertemporálne t. j. prechodné ustanovenia, preto jeho znenie je potrebné aplikovať tak na konania začaté pred 1. 1. 2013 ako na dané konanie pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Neexistuje žiadny legitímny dôvod vylučujúci priamu aplikáciu ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom znení, vrátane ustanovenia § 17 ods. 4 upravujúceho rozsah nemajetkovej ujmy v rámci rozhodovania o nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Cieľom priznania zadostučinenia v peniazoch je zabezpečiť primerané zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy. To predovšetkým s ohľadom na prvoradú satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu možno priznať aj citeľnú sumu, na druhej strane tá vo svojich dôsledkoch nemôže, pri jej porovnaní s „odškodneniami“ zásahov do iných základných práv zaručených ústavou (napr. život, zdravie), takéto odškodnenia bagatelizovať. Maximálna výška náhrady podľa § 6 zák. č. 215/2006 Z. z. (50-násobok minimálnej mzdy) sa v zmysle § 5 ods. 1 zák. č. 215/2006 Z. z. poskytne v prípade, ak bola trestným činom spôsobená smrť. V roku 2012 bola výška minimálnej mzdy 327,20

eur, 50 násobok sa teda rovnal hodnote 16 360,- eur. Pri porovnaní náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje v tomto prípade (viac ako 150-násobok minimálnej mzdy), je zrejmé, že táto výška nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná.

34. Čo sa týka vykonania dôkazu oboznámením sa so zvukovo-obrazovým záznamom z tlačovej konferencie (založené CD na č. I. 107 spisu), súd len v krátkosti uvádza, že tlačovú konferenciu zvolal krajský riaditeľ KR PZ v Trnave, aby informoval o odhalení rozsiahlej drogovej činnosti v meste Sereď a okolí, pričom osobu žalobcu označil len iniciálami jeho mena. Akékoľvek tvrdenia na tejto tlačovej konferencii, pokiaľ spôsobili ujmu žalobcovi, by potom mali byť predmetom konania, kde žalovanou by bola Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 písm. b/ zák. č. 514/2003 Z.z.), teda žalovaný Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, nie je v tejto časti pasívne legitimovaný. Okrem uvedeného ani tento dôkaz nepreukázal nárok žalobcu.

35. Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

36. V závere dáva súd do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd nepatrí dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

37. O nároku žalovaného na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom žalovaný bol v konaní plne úspešný, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Ak strana má plný úspech vo veci, vždy má nárok na náhradu trov konania v plnej výške, t.j. vo výške 100 % voči strane, ktorá úspech nemala. Keďže žalovaný bol v konaní plne úspešný, súd mu priznal plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.